

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-672/24-J

Sp. zn. ČŠIJ-S-131/24-J

Název	Střední odborná škola Jana Tiraye Velká Bíteš, příspěvková organizace
Sídlo	Tyršova 239, 595 01 Velká Bíteš
E-mail	info@sosbites.cz
IČO	68 686 480
Identifikátor	610 250 833
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Bc. Josef Chytka
Zřizovatel	Město Velká Bíteš
Místo inspekční činnosti	Tyršova 239 a Vlkovská 279, Velká Bíteš
Inspekční činnost na místě	22.–24. a 26. 4. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných podle příslušných vzdělávacích programů a zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Střední odborná škola Jana Tiraye Velká Bíteš (dále „škola“) vykonává činnost střední školy. Část praktické výuky je zajištěna na smluvních pracovištích ve Velké Bíteši a okolí.

Ke dni inspekční činnosti bylo v oborech vzdělání 65-51-H/01 Kuchař-číšník, 29-54-H/01 Cukrář, 69-51-H/01 Kadeřník a 23-56-H/01 Obráběč kovů ukončovaných závěrečnou zkouškou zapsáno 99 žáků a v oboru vzdělání 23-45-L/01 Mechanik seřizovač ukončovaném maturitní zkouškou 54 žáků. Aktuálně bylo evidováno 38 žáků s potřebou podpůrných opatření 2. a 3. stupně a dva žáci s odlišným mateřským jazykem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řízení školy vychází z celoročních plánů, které jednoznačně stanovují pravidla fungování organizace, včetně účelného delegování dílčích řídicích kompetencí a zodpovědnosti za plnění jednotlivých úkolů. Nedostatky vykazuje kontrolní činnost, např. v oblasti aktualizace vedené dokumentace. Školní řád obsahoval již nepoužívaná výchovná opatření. Provozní řád pracoviště oborů 65-51-H/01 Kuchař-číšník a 29-54-H/01 Cukrář nebyl aktuální formou ani obsahem, což negativně ovlivnilo jeho dodržování.

Z koncepčních záměrů na období 2017–2024 se podařilo např. zajistit získání oprávnění k výkonu specializovaných činností konkrétních pracovníků, vybudovat novou učebnu pro výuku programování číslicově řízených (CNC) strojů a vybavit ji novým zařízením. Nepodařilo se např. rozšířit vzdělávací nabídku o nové obory.

Přenos informací mezi účastníky vzdělávání je funkční. Pedagogové účelně využívají každodenního osobního kontaktu a dobré znalosti žáků (v důsledku jejich menšího počtu). Další vzdělávání pokrývá různorodé oblasti aktivit školy, případně je účelně zaměřeno na doplnění odborné kvalifikace. Účast v něm je nerovnoměrná, někteří vyučující nevyvíjejí úsilí k vlastnímu profesnímu růstu. Hospitační činnost je podrobně naplánovaná a realizovaná v hojné míře ředitelem a jeho zástupkyní. Z hospitačních záznamů však není zřejmé, jak byla hodina hodnocena, zda byla stanovena opatření a jak jsou naplňována. Vzájemné hospitace učitelé neprovádí. Vzhledem k uvedenému není zpětná vazba dostatečně podnětná pro zvyšování kvality výuky jednotlivých pedagogů.

Ve škole není zřízena funkce koordinátora informačních a komunikačních technologií, což se negativně projevilo v nedůsledném sledování a usměrňování využívání těchto technologií pedagogy.

Spolupráce s osvědčenými partnery, např. Střediskem praktického vyučování PBS Velká Bíteš, První brněnskou strojírnou Velká Bíteš, a. s., Hotelem U Raušů a restaurací Božský burger, umožňuje realizovat praktickou výuku podle požadavků školních vzdělávacích programů. Také sdílení zkušeností se školou obdobného zaměření je přínosem pro řízení organizace a zkvalitňování např. praktického vyučování.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované hodiny teoretického vyučování vyučující většinou zahajovali stručným oznámením předpokládaného průběhu. Nevyužívali příležitost formulovat konkrétní cíl, na který by mohli navázat při závěrečném shrnutí učiva a zhodnocení cíle. Závěrům

vyučovacích hodin nevěnovali pedagogové potřebnou pozornost. Chyběly také možnosti pro vlastní hodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Při výkladu nové látky postupovali pedagogové s úspěšnou snahou o přehlednost a logickou návaznost. Diktování zápisu nebo jeho opisování z promítnuté digitální předlohy však často působilo zdlouhavě, bylo přizpůsobeno tempu méně úspěšných žáků a pohotovější jedinci museli na ostatní čekat. Naopak v několika dalších hodinách pomalejší žáci tempu učitele nestačili. Ani při dalších činnostech, kdy výrazně převažovalo frontální působení vyučujících, nebyl uplatněn účinný diferencovaný přístup. Příležitost ke spolupráci měli žáci ojediněle.

V části sledovaných hodin se pozitivně projevila autorita pedagoga vyplývající z jeho odbornosti a důsledného poukazování na uplatnění teoretických poznatků v praxi. Žáci byli v těchto případech zaujati výkladem, aktivně s vyučujícím ve vstřícné pracovní atmosféře při řízeném rozhovoru spolupracovali. V některých hodinách byly využity vhodné didaktické pomůcky, které zvyšovaly názornost a podněcovaly žáky k samostatnému vyvozování závěrů. V ostatních hodinách výrazně převažovalo působení pedagoga a žáci byli spíše pasivní. Nebyla využita návaznost na praktické vyučování a žáci dostávali jen málo příležitostí k souvislé formulaci a k vyjádření vlastního názoru.

Praktické vyučování strojírenských oborů probíhalo v podnětné pracovní atmosféře. Žáci prokazovali samostatnost při plnění zadaných úkolů. Vyučující účinně pracovali s chybou jako prostředkem dalšího učení, poskytovali okamžitou zpětnou vazbu ke kvalitě práce a vedli žáky k sebekontrolě, prezentaci vlastního názoru, popř. kreativitě. V hodinách praktického vyučování oboru 69-51-H/01 Kadeřník nedostávali žáci prostor pro diskusi nad návrhy způsobů dosažení cíle a pro spolupráci. Nebyl dostatečně podporován rozvoj představitelosti a kreativity, např. prostřednictvím návrhů z teoretického předmětu výtvarná výchova, časopisů, webových stránek a videí. Závěr pracovního dne neobsahoval hodnocení dosažení cíle ani zpětnou vazbu o pochopení zadání a jeho náročnosti. V hodinách odborného výcviku oborů 65-51-H/01 Kuchař-číšník a 29-54-H/01 Cukrář nebyli vyučující důslední při vyžadování dodržování pravidel formulovaných v zásadách provozu pracoviště.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky žáků škola průběžně sleduje a vyhodnocuje, a to převážně sumárně na jednáních pedagogické rady. Konkrétní výukové problémy a návrhy opatření jsou komunikovány na setkáních členů předmětových komisí.

Vzhledem k tomu, že škola nerealizuje vlastní ani externí testování žáků, nedaří se naplňovat koncepční záměr – podklady pro hodnocení získávat z více zdrojů. Zásadní informaci o kvalitě poskytovaného vzdělávání je úspěšnost žáků při ukončování studia. Ve společné části maturitní zkoušky českého a cizího jazyka dosahovali žáci oboru vzdělání 23-45-L/01 Mechanik seřizovač v období let 2019–2022 ve srovnání s odpovídající skupinou oborů vždy horších výsledků. V roce 2023 byli úspěšnější než celorepublikový průměr. S uvedenými výsledky škola systematicky nepracuje. Obdobně nebyly cíleně využity výsledky výběrového zjišťování výsledků žáků Českou školní inspekcí, kde ve školním roce 2022/2023 dosáhla škola v oblasti moderních dějin a čtenářské gramotnosti slabých výsledků. Přijímaná opatření k prevenci neúspěšnosti ve formě doučování a individuálních konzultací se od minulé inspekční činnosti nezměnila. U závěrečné zkoušky byl v posledních třech letech neúspěšný vždy nejvýše jeden žák.

Žákům je nabízeno motivační stipendium od smluvního partnera (První brněnská strojírna Velká Bíteš, a. s.) v podobě finanční podpory a bonusů (úhrady obědů, poskytnutí pracovního oděvu) a spojeného se závazkem odpracovat tři roky na jeho pracovišti. Žáci posledních ročníků jsou ve spolupráci s Hospodářskou komorou podporováni v oblasti hledání pracovního místa po ukončení studia (projekt Efektivní cesta k prvnímu zaměstnání na Vysočině). Řada žáků je úspěšných v odborných soutěžích, a to i na vyšších úrovních (např. vítězství v krajském kole programování CNC strojů). Škola získala Čestné uznání Hospodářské komory ČR za vysokou úroveň odborné přípravy absolventů ve školním roce 2022/2023, kterým bylo uděleno Osvědčení Hospodářské komory ČR.

Pro podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vytvořila výchovná poradkyně systém založený na autorizovaném přístupu všech pedagogů do sdíleného digitálního prostředí, kde jsou pro všechny přihlášené k dispozici základní údaje o charakteru obtíží žáků a doporučené formy a metody práce s nimi. Společně s pravidelnou informací poskytovanou vyučujícím v rámci jednání pedagogické rady a při osobních konzultacích je tak zajištěno prvotní informování všech pedagogů. Nedostatkem je, že na tento systém nenavazuje kontrola důsledného uplatňování doporučených opatření a vyhodnocování jejich účinnosti.

Členové školního poradenského pracoviště často ve spolupráci s třídními učiteli řeší jednotlivé dílčí případy rizikového chování, závažné kauzy v uplynulých dvou školních letech ve škole nezaznamenali. Prevence rizikového chování spočívá především v pravidelných aktivitách plánovaných v rámci Minimálního preventivního programu školy. I v této oblasti je nedostatkem absence důsledného vyhodnocování účinnosti preventivní činnosti a přijímání případných následných opatření.

Závěry

Vývoj školy

- Průběžně dochází ke zkvalitňování materiálních podmínek pro vzdělávání.
- Změnila se osoba na pozici zástupce ředitele pro praktické vyučování.

Silné stránky

- Promyšlená spolupráce se smluvními partnery zvyšuje kvalitu praktické přípravy žáků na profesní dráhu. (1.5)
- Nová učebna pro výuku programování CNC strojů přispívá k souladu výuky s aktuálními trendy v oboru. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nerovnoměrná účast pedagogických pracovníků v dalším vzdělávání. (2.3)
- Hospitační činnost neposkytuje podnětnou zpětnou vazbu ke kvalitě výuky. (2.1)
- Od poslední inspekční činnosti přetrvává absence aktivizačních metod a forem ve výuce. (4.2)
- Učující nevytvářeli příležitosti pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, pro souvislý mluvený projev žáků a chybělo vyhodnocování naplnění cílů hodin. (4.3)
- Chybí důsledná kontrola a vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zkvalitnit kontrolní činnost v oblasti aktualizací vedených dokumentů.
- Podporovat další vzdělávání všech pedagogických pracovníků.
- Efektivně vyhodnocovat hospitační činnost s cílem stanovovat konkrétní opatření pro zkvalitnění výuky jednotlivých pedagogů, včetně sledování účinnosti opatření.
- Metodicky vést celý pedagogický sbor k využívání aktivizačních metod a forem ve výuce, vyhodnocování naplnění cílů hodin, vytváření příležitostí pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků a pro jejich souvislý mluvený projev.
- Systematicky vyhodnocovat vzdělávací výsledky žáků s cílem přijímat konkrétní účinná opatření k podpoře žáků ohrožených školním neúspěchem.
- Důsledně kontrolovat a vyhodnocovat efektivitu podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a účinnost preventivní činnosti školy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepční záměry a úkoly v období 2017–2024, z května 2017
2. Celoroční plán na školní rok 2023/2024, schválený dne 27. 9. 2023
3. Školní vzdělávací programy aktuální ve školním roce 2023/2024
4. Řády školy platné ve školním roce 2023/2024
5. Plán DVPP 2023/2024 a dlouhodobý plán DVPP, ze dne 29. 8. 2023
6. Plán hospitací v teoretickém vyučování, školní rok 2023/2024
7. Hospitační záznamy, školní rok 2023/2024
8. Záписы z jednání předmětových komisí, školní rok 2023/2024
9. Záписы z klasifikačních porad, školní rok 2023/2024
10. Rozvrh hodin, školní rok 2023/2024
11. Smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování formou individuální praxe, školní rok 2023/2024
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště
13. Výroční zprávy, školní roky 2020/2021, 2021/2022 a 2022/2023

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka
vedoucí inspekčního týmu

Bc. Marcela Lorenzová, odbornice na kadeřnický obor

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

Mgr. Dana Vránová, Ph.D., školní inspektorka

15. 5. 2024